

Länsstyrelsen
Gävleborg

Enheten för natur

Marielle Cambronerio
010-225 15 52

Marielle.cambronerio@lansstyrelsen.se

BESLUT

2020-03-06
Delgivningskvitto

1 (8)

Dnr 997-2020

Söderhamns kommun

andreas.haberg@soderhamn.se

Angående ansökan om dispens från fridlysningsbestämmelser enligt 14 § artskyddsförordning (2007:845)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att bevilja Söderhamns kommun dispens från 4 § artskyddsförordningen (2007:845), med stöd av 14 § samma förordning. Dispensen avser störningsåtgärder riktade mot skarv (*Phalacrocorax carbo*). Tillståndet gäller under förutsättning att villkoren i beslutet följs.

Villkor

1. Tillståndet gäller för Söderhamns kommun eller av kommunen utsedda personer. Det är även kommunen som ansvarar för att villkoren efterlevs.
2. Störningsåtgärder får ske i samband med skarvens ankomst och i dess etableringsfas t.o.m. 31 maj 2020. Endast skarv som inte ligger på bo får störas. Om det finns skarv som ligger på bo får inga störningsåtgärder vidtas.
3. Endast området vid öarna på bilaga 2 omfattas.
4. Störningen skall bedrivas med största möjliga hänsyn till övrig fauna.
5. Det är inte tillåtet att spänna upp nät eller liknande som förhindrar fåglar att landa på skären.
6. Öarna får beträdas dygnet runt.
7. För ändamålet avsedda rovfågelsattrapper, ljud-, ljus- och rörelseskrämmor får användas.
8. Drönare får användas för att skrämma skarv på öarna i bilaga 2. Användandet av drönare ska omedelbart sluta användas som skrämmeåtgärd om det framkommer att metoden är olämplig, exempelvis genom att skarv attackerar drönaren och därmed kan skadas.

9. Hundar får användas men ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att störa annat vilt. Hundar ska av den anledningen hållas kopplade.
10. Sökande ska föra en loggbok som beskriver när, hur och var de villkorade insatserna utförts. Loggboken ska vidare innehålla uppgifter om skarvarnas ankomst, hur skarvarna reagerar på störningen, om de bedöms göra upprepade försök att komma tillbaka till holmarna, om skarvarna etablerar sig någon annanstans och övriga upplysningar som kan anses vara relevanta. Loggboken ska vara länsstyrelsen tillhanda **senast två veckor** efter att tillståndstiden löpt ut.
11. Kopia av detta beslut ska medföras för att kunna uppvisas om så erfordras.
12. Om villkoren inte följs kan länsstyrelsen komma att dra in tillståndet.

Beskrivning av ärendet

Söderhamns kommun inkom den 4 februari 2020 med en ansökan om att få utföra skrämselfätgärder på och vid obebyggda öar norr om skarvkolonin i Sandarne, se bilaga 2. Ansökan avser störningsåtgärder med hjälp av drönare och mänsklig närvaro. Skarvarna önskas få störas från mars till juni 2020. Sökande anger att syftet med skrämselfätgärder är att förhindra etablering av skarv på ytterligare öar i Sandarne. Sökande hänvisar till Söderhamns kommuns egen rapport ”*Bedömning av konsekvenser på naturvärden av skarvens närvaro i Söderhamns kommun*”, för att påvisa särskilt känsliga områden där risk för allvarlig skada på fiskbeståndet bedöms att finnas.

De utpekade områden i Söderhamn innefattar främst de minde vattendragens mynningsområde, Ljusnans mynningsområde, Söderhamnsfjärden och havsvikar. Söderhamns kommun har genomfört omfattande restaureringsarbete för att skapa god ekologisk status i vattendragen. De återställda vattendragen är särskilt viktiga för lek- och uppväxtområden för havslevande fisk då Ljusnans vattensystem är helt stängt på grund av vattenkraftens dammar. Då flera vattendrag i Söderhamns kommun har varit stängda för vandring under lång tid möjliggör restaureringsarbetet återhämtning för fiskpopulationerna.

Utbyggnaden av vattenkraft i Ljusnan har resulterat i att älvens egen fiskproduktion saknas. Genom kompensationsodling släppts 200 000 smolt ut i havet och stannar i regel kvar i mynningsområdet i några veckor upp till en månad. Skarvar från kolonin i Sandarne, ca 7 km bort från mynningsområdet, har observerat födosöka dagligen där smolten släpps ut.

Sökande bedömer att en växande skarvkoloni leder till ett ökat predationstryck på smolt och andra fiskarter vilket hindrar arterna att nå de restaurerade vattendragen och därmed deras återhämtning i Söderhamn.

Sökande hänvisar även till skrivelsen ”Konsekvenser av skarvens närvaro i Söderhamns kommun” som är en sammanställning av andra intressen som påverkas av skarvens närvaro. Det handlar om att skarven har en negativ påverkan på turistnäringen då kommunen profilerar sig som en attraktiv skärgårdskommun. Sökande menar att skarven bidrar till en negativ skärgårdsupplevelse med dålig lukt och hög ljudnivå för turister och boende.

Slutligen har sökande även sett över hur störning vid öarna skulle påverka andra fågelarter. Detta har sökande gjort tillsammans med Magnus Ahlgren som är ordförande i Söderhamns fågelklubb och Stefan Persson, som är en aktiv medlem i klubben. Fågelklubben lyfte områden med hotade arter, kolonier och rovfågelbon för att de inte ska påverkas av störningsåtgärderna.

Ljusne Sportfiskeklubb har haft skydds jakt på skarv i Ljusnans mynningsområde 2017 – 2018 (dnr 2034-2017, 2514-2018) och förra året beviljades utöver det även tillstånd för skrämselfågel (dnr 2717-2019). Trots skydds jakt ses skarven dagligen vid Ljusnans mynning där bland annat smolten ansamlas.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer att störning av skarv på öarna i bilaga 2 inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Länsstyrelsen ser heller inte att det finns någon annan lämplig lösning för att skydda smolt vid Ljusnans mynningsområde samt för att undvika allvarlig skada på fiske. Området är i flera avseenden utpekade som sårbart med hänsyn till sårbara fiskpopulationer och känsliga områden avseende fiske i länsstyrelsens regionala förvaltningsplan för skarv (Länsstyrelsen, 2018).

Länsstyrelsen anser att störning på skarv på öarna inte kommer att ha en negativ påverkan på hotade fågelarter, kolonier eller rovfåglar då det berörda området har säkerställts med Söderhamns fågelklubb.

Baserat på detta gör länsstyrelsen bedömningen att kriterierna i 14 § punkten a och b i artskyddsförordning (2007:845) är uppfyllda. Tillstånd till dispens kan därför lämnas.

Länsstyrelsen har i sitt beslut inte tagit hänsyn till de i ansökan angivna olägenheterna i form av lukt, ljud och utseende för närboende samt verksamheter i närområdet. Länsstyrelsen anser inte att dessa olägenheter uppfyller något av de sex kriterier som en dispens kan grundas på.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Skarv (båda underarterna *Phalacrocorax carbo carbo* och *Phalacrocorax carbo sinensis*) omfattas av Bernkonventionen för skydd av europeiska vilda

djur och växter samt deras naturliga miljö, liksom av Rådets direktiv (79/409/EEG) om bevarandet av vilda fåglar (det s.k. Fågeldirektivet).

Skarv är enligt 4 § artskyddsförordning (2007:845) fridlyst.

Enligt 4 § artskyddsförordning (2007:845) är det i fråga om vilda fåglar och i fråga om sådana vilt levande djurarter som i bilaga 1 till samma förordning har markerats med N eller n förbjudet att

1. avsiktligt fånga eller döda djur,
2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Länsstyrelsen får enligt 14 § samma förordning i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 4 § som avser länet eller en del av länet om

1. det inte finns någon annan lämplig lösning,
2. om dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, och
3. dispensen behövs
 - a) för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter,
 - b) för att undvika allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
 - c) av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse,
 - d) för forsknings- eller utbildningsändamål,
 - e) för återinplantering eller återinförsel av arten eller för den uppfödning av en djurart eller den artificiella förökning av en växtart som krävs för detta, eller
 - f) för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i liten omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar i en liten mängd.

Enligt 16 kap 2 § miljöbalk (1998:808) får tillstånd, godkännande eller dispens enligt balken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, ges för begränsad tid och får förenas med villkor.

Information

Länsstyrelsen täcker inga eventuella kostnader som detta beslut medför, exempelvis skada på drönare eller båt.

Länsstyrelsen upplyser om att störningsåtgärder på skarv enligt motivering och villkoren i detta beslut inte prövats i någon vidare utsträckning i Gävleborgs län. Det är därför av största vikt att villkoren för återrapportering efterlevs för att samla kunskap av åtgärdernas effekt.

Dispensen medger inte jakt på skarv. Med jakt avses att fånga eller döda skarv och att i sådant syfte söka efter, spåra eller förfölja dem. Till jakt räknas också att göra ingrepp i skarvars bon och att ta eller förstöra deras ägg.

Enligt 2 § jaktlag (1987:259) avses med vilt i lagen vilda däggdjur och fåglar. Med jakt avses att fånga eller döda vilt och att i sådant syfte söka efter, spåra eller förfölja vilt. Till jakt räknas också att göra ingrepp i viltets bon och att ta eller förstöra fåglars ägg.

Enligt 5 § jaktlag (1987:259) ska var och en visa viltet hänsyn. Viltet får inte ofredas och inte heller förföljas annat än vid jakt. Förbudet hindrar dock inte att lämpliga åtgärder vidtas av markinnehavaren i syfte att motverka skador av vilt, om sådana skador inte kan motverkas på annat tillfredsställande sätt.

Gällande bestämmelser i övrigt ska följas. Detta tillstånd befriar inte tillståndsinnehavaren från att söka de andra tillstånd eller dispenser som kan behövas för att åtgärden ska få bedrivas.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Joel Isensköld med handläggare Marielle Cambronerio som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Naturvårdsverket

Kustbevakningen

Bilagor

1. Du kan överklaga beslutet
2. Karta över område för tillåten störning

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till länsstyrelsen.** Detta gör du via e-post till gavleborg@lansstyrelsen.se eller till postadress Länsstyrelsen i Gävleborgs län, 801 70 Gävle. Det ska du göra därför att länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet.** Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen på e-post till gavleborg@lansstyrelsen.se eller telefon 010 - 225 10 00. Ange diarienummer för beslutet.

Bilaga 2

Karta över område för tillåten störning

Område där störningsåtgärder är tillåtna är markerat med rött.

